

Vänsterpartiet Väst, distriktsårskonferens 22 mars 2025

Motion och motionssvar

Hotet mot konsten, kulturen, folkbildningen och fri press och media bakgrund och V:s roll i motståndet.

Ulla Berg Svedin, Annika Andersson, Andreas Utbult & Lars Berg från V Öckerö

KD:s Göran Hägglund myntade uttrycket "verklighetens folk", de som skulle få ihop livspusslet vid köksborden medan den s.k. PK-eliten smorde kråset och utövade skadlig inverkan på folket med sitt vänstervridna sätt att se på familjen, omfördelningspolitik, klimatet, att mänskliga rättigheter skulle inbegripa även hbtqi-personer och att samhället i stort skulle hålla mänskliga rättigheter högt med armlängds avstånd till konstnärlig verksamhet och media.

SD hakade på och Jimmie Åkesson utlyste kulturkrig hos Skavlan på bästa sändningstid 2018 och plötsligt trodde många att SD var det enda partiet som tog konst och kultur på allvar.

Men, SD hade, via sin spin doktor Mattias Karlsson som i sin tur fått det från Steve Bannon, Donald Trumps dito, ett motto. "Politiken ligger nedströms från kulturen."

Det låter bra, om det förstås rätt. Men i SD:s värld så ska det tolkas som att kultur förstås som i den engelskspråkiga versionen "Fine arts and culture" Konst och kultur. Där med kultur menas hur vi förhåller oss till varandra. Det som skapade kaos under pandemin, ingen skulle längre ta i hand, det som utmålats som typiskt svenskt året innan och skulle vara tvingande, oavsett kön. Kultur är också sill och nubbe under alla högtider, liksom midsommarstång och blond lucia som påstås vara svensk kultur liksom jultomten och granen anses ursvenska. Att våra svenska folkdräkter har huvudbonad som obligatorium för gifta kvinnor som varningssignal, det hålls det däremot tyst om. Även om vi alla kan se det på Skansens bilder av kungafamiljen årligen – och på SD-kvinnor.

Nåväl, armlängds avstånd har SD-styren i kommuner och regioner haft svårt att hålla sig till liksom ministrar till universitet och högskolor i det senaste. För att inte tala om Trollfabrikernas överstretrolls angrepp på TV 4 när hans fabriker avslöjades och medarbetarna på TV 4 hotades. Ett stort antal vänstermedia, S- och V-märkta och fristående publikationer står nu utan presstöd eller med minimalt stöd och får förlita sig på prenumeranter.

Stödet till det fria professionella kulturlivet är kraftigt neddraget, höjda hyror hotar hela branschen, filmområdet har mycket sämre villkor än filmen i våra grannländer men är en viktig ex-

portvara. Kriterierna för att söka offentliga medel blir allt mer styrda. Små verksamheter får ägna oerhört mycket tid åt att klämma in sina konstnärliga idéer i olika politiska mål formulerade av byråkrater utan konstnärlig utbildning.

Det är inte att ta tillvara de högt utbildade konstnärliga krafter vi har. Det är samma sak som när högerregeringen nu vill att allt bistånd ska gynna svenskt företagande. Konstnärer utbildas inte för att tillgodose politiska mål – det är inte armlängds avstånd.

Att effekten av att medborgare, från små barn till äldre får tillgång till professionell konst, kultur och folkbildning och får ta del av professionell journalistik fri från styrning blir ett demokratiskt samhälle med yttrandefrihet gör att samhället absolut ska satsa på detsamma, det borde vara självklart. Det kan inte sättas emot sjukvård, skola, omsorg eller mot att vi behöver värna miljön eller ha ett starkt försvar.

Utan demokrati och yttrandefrihet – Ingen välfärd, ingen utbildning värd namnet och framför allt ingen bildning. Ingen insikt om behoven av miljöarbete och inget totalförsvar. Trots vackra ord i kulturplaner ifrågasätts om man verkligen ska prioritera konst och kultur. I debatter finns ämnet sällan eller aldrig med. Inte heller i enkäter om vad väljare prioriterar.

Statens kulturbudget är för 2025 0.65%, den sämsta på 20 år.

Kulturministern förklarar den låga andelen med gängvåld och NATO-medlemskapet. Försvarsbudgeten har, som alla vet, fått höjda anslag och mer finns planerat. Ingen motsvarande höjning finns för kulturen.

Kristian Sköld på Amfibieregementet i Göteborg, berättade i lokalradion att han var mycket nöjd. Dels för att så många unga frivilligt anmält intresse för att göra militärtjänst där. Dels för att, som han sa: ”Förr sågs vi som ett särintresse, nu i och med NATO-medlemskapet ses vi som en del i helheten.”

När ska konst, kultur, folkbildning och fri press och media ses som en viktig del i helheten i stället för ett särintresse företrätt av den så kallade PK-eliten? Och i stället ses som själva förutsättningen för yttrandefrihet och demokrati. För möjligheten att förstå vår omvärld, oss själva och vad det är och kunde vara att vara människa? Kalla det förebyggande arbete, fredsarbete, utveckling av mänskligheten.

När Sverige en gång byggdes för att bli den humanitära stormakt som blev känd över världen då var konst, kultur, folkbildning och den yttrandefrihet som vi var först i världen att ha en förordning om, Tryckfrihetsförordningen från 1766, grundläggande byggstenar i samhällsbygget. Nu hotas såväl vår demokrati som vår yttrandefrihet. I andra europeiska länder har det gått snabbt, vi står på tur.

Kulturministern har sagt att konsten och kulturen nu måste söka medel hos de som högerpolitiken gjort onödigt rika. Vi konstnärligt verksamma ska först gå kurser och lära oss att passa in i de allt snävare kriterier som satts för att få del av offentliga medel för konstnärlig verksamhet till gagn för medborgarna. Sedan gå kurser för att lära oss hur vi kan hitta villiga mecenater.

Men, det saknas utbildning för politiker och tjänstemän att förstå hur konstnärligt arbete bedrivs och hur konstnärliga processer fungerar.

Varje offentligt finansierat byggprojekt eller infrastrukturprojekt försenas med miljardförluster, konstnärliga projekt, såväl stora som små, har i stort sett 100% uppfyllnad av premiärdag. T.ex. en operaföreställning har ofta flera års planeringshorisont och ändå hålls premiärdatum med aktörer från flera länder med uppdrag på alla världens scener. Det borde göra projektledare för en "Hallandsås" eller ett "Nya Karolinska" gröna av avund.

Varför premieras inte denna målpuppfyllelse inom konsten med ökade anslag utan nedskärningar?

Kulturbudgeten används ofta som regulator i regionala och kommunala budgetar – i tron att "folket" inte bryr sig.

Kungliga Operan gav NOVUS i uppdrag att göra en undersökning i november 2023.

Frågan gällde huruvida man ville ha besparingar på kulturen. 43% svarade att kulturen borde få mer pengar och 38% tyckte att anslagen ska vara oförändrade. Endast 19% tyckte att det ska sparas på kulturen. 81% vill inte ha besparingar, hela 43% vill ha en ökning av anslagen

V måste nu ställa sig i spetsen för försvaret av grunden för vår yttrandefrihet och demokrati – det som försvaret i grunden är satt att försvara.

Vi har stöd i Regeringsförklaringen 1974 1:A kapitlet 2§ "Den enskildes personliga, ekonomiska och **kulturella** välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten."

Och i **Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar** som Sverige var en av de 30 första staterna att ratificera 2006. Den antogs den 18 mars 2007.

Där står att läsa under Mål och vägledande principer. Artikel 2. punkt 5. Komplementaritet mellan utvecklingens ekonomiska och kulturella aspekter: "Eftersom kulturen är en av de grundläggande faktorerna för utveckling är utvecklingens kulturella aspekter lika viktiga som de ekonomiska och det är därför en grundläggande rättighet för såväl individer som folk att delta i och få ta del av kultur".

Om beslutsfattare inte tar ansvar och ser till att, i synnerhet barn och unga, såväl i förskola, skola, i högre utbildning som på fritiden ges tillgång till ett rikt konst- och kulturliv – Då kan heller ingen klaga på när unga inte respekterar vare sig sina egna eller andras liv.

Vi som undertecknar denna motion från V Öckerö föreslår distriktsårskonferensen besluta :

Att distriktet ska arbeta för att lyfta konsten, kulturen, folkbildningen och fri press och media i alla dess aspekter under kommande valrörelse.

Att inte acceptera att dessa områden väljs bort i debatten med hänvisning till att "nödvändiga prioriteringar" måste ske.

Att DS i samtal med partiföreträdare inom region och kommuner i Väst såväl som i kontakt med V centralt och partiföreningar i förberedelser inför kommande valrörelse ska lyfta dessa frågor som avgörande för landets framtid som demokrati med bibehållen yttrandefrihet. Lex USA.

Ulla Berg Svedin, Annika Andersson, Andreas Utbult, Lars Berg från V Öckerö

Distriktsstyrelsens motionssvar

Motionärerna lyfter fram en angelägen fråga - konsten och kulturens roll i och villkor i ett samhälle som kantrar alltmer åt höger. Försvar för demokrati och yttrandefrihet är centrala uppgifter för vårt parti under den nuvarande perioden och det råder ingen tvekan om att konsten och kulturen här fyller en väsentlig funktion - om detta är distriktsstyrelsen helt enig med motionärerna.

Inför valrörelsen är dock distriktet den enda nivå i partiet som inte antar ett egen valplattform - detta till skillnad från partiföreningen, representantskapet samt riksnivån. De prioriteringar som alltid måste göras i valprogram beslutas alltså av medlemmar och förtroendevalda, dock inte i distriktet. Motionen bör alltså ställas till de nivåer och organ som faktiskt har makt över besluten.

I förslaget till representantskapets verksamhetsplan kan vi läsa:

Utmaningarna inom viktiga regionala verksamheter såsom kultur, folkhögskolor, natur, miljö och turism behöver lyftas mer. Även här har de senaste årens kostnadsökningar och minskade statsbidrag krävt besparingar.

Under verksamhetsåret

Ska ett av representantskapets möten ha temat kulturpolitik

Distriktsstyrelsen vill därför uppmuntra motionärerna att inkomma med motionen till representantskapet då det är denna organisation som kan påverka besluten i den riktning som motionärerna eftersträvar. Även enskilda medlemmar eller partiföreningar har möjlighet att inkomma med förslag till representantskapet.

Med anledning av detta är distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att anse motionen besvarad